

efter med arbete, betalning o. s. v.; vara på rest, efterräkning. *Han s-r mycket efter i sitt arbete.* *S. efter med betalningen.* — e) Vara underlägsen. *S. efter någon i ädelmod.* — *S. emot*, se *Motstå*; äfv. (absolut) hålla stånd, hålla profvet, stå bi, hafva varaktighet. — (Fig.) *S. fast i en föresats*, ej kunna afvändas derifrån. *Det s-r fast, att...*, det är en obestridd sanning, att... — *S. fram*, se *Framstå*. — *S. fram om* ell. *fram utöfver*, skjuta utom, utöfver, t. ex.: *Nedra läppen s-r litet fram om den öfre.* — *S. ifrån*, vara utstående från, t. ex.: *Kläder, som s. ifrån lifvet, från fötterna.* — *S. för något*, ansvara för något. — *S. före*: a) Stå framför. *En skärm s-r före.* — b) Stå i vägen. — c) Se *Förestå*. — *S. hos*: a) Bero af. *Det s-r hos er att hjälpa mig.* Så mycket hos mig s-r, af mig beror. — b) *S. väl hos någon*, vara väl anskriven hos honom, åtnjuta dess ynnest. *S. hos någon i förbindelse*, se *Förbindelse*. — *S. igen*: a) Vara tillsluten, stängd. *Dörren, fönstret s-r igen.* (Fam.) *Munnen s-r aldrig igen på honom*, han talar ständigt. — b) Se *Återstå*. *Fyra från sju s-r tre igen.* — *S. ihop*: a) Stå tillsammans, vara sluten intill, nära hufvud. — b) *S. ihop med*, vara förenlig med, passa, rimma sig med. *Delta drag s-r illa ihop med hans prisade oegennytt.* — *S. inne*, se *Innestå*. — *S. på*: a) Se *Påstå*. *Hvad s-r på?* hvad har hänt? hvad är frågan om? — b) *Stå på sin rätt*, föräktla, söka försvara den. *S. på sig*, hålla sig tappert, modigt försvara sig eller sin rätt. — *S. qvår*, se *Qvarstå*. — *S. till*, v. impers. a) Säges i fråga om persons eller saks tillstånd eller befinnande. *Huru s-r det till?* huru befinner ni er? *Skicka och fråga, huru det s-r till med någon.* *Det s-r illa till med honom*, han befinner sig illa, i dåliga omständigheter, i svår belägenhet. *Huru s-r här till?* (tonvigten på *här*) hvad står här på? *Här s-r illa till*, tillståndet är dåligt, olyckligt. *Här s-r aldrig rätt till*, är icke som det bör vara; något har här förefallit, en olycka måtte ha skett. *Det s-r icke rätt till med honom*, det har hänt honom något ledsamt, olyckligt; äfv. hans sak, hans affärer äro i dåligt skick; äfv. han är icke rätt slug. *Så s-r det till*, så förhåller det sig. *Det s-r väl till*, tillståndet är godt. (Pop. o. fam.) *Så att det s-r väl till* ell. *herrliga till*, dugtigt, t. ex.: *Jag trakterade honom, så att det stod herrliga till.* — b) *Låta s. till*, låta saken hafva sin gång; äfv. uppskjuta med något. — *S. upp*: a) Uppstå, resa sig. *S. upp för någon.* — b) Uppstiga, fara upp; höja sig. *Lågan stod upp ur skorstenen.* *Vattnet stod upp till knä.* *stod upp på ängarna.* — *S. uppe*, vara öpnad, t. ex.: *Dörren, fönstret har s-ll uppe hela natten.* — *S. ut*, se *Utstå*. — *S. ute*, se *Utestå*. — (Fig.) *S. vid*, förblifva vid, ej afvika från, t. ex.: *S. vid sitt beslut, vid sin föresats, vid sina ord.* *Jag s-r vid hvad jag sagt.* *S. vid lag* (tonvigten på *lag*), förblifva i godt stånd, skick. — *S. öfver*, se *Öfverstå*. *Elden s-r öfver oss*, hela huset står i låga. *S. öfver en med käppen, med hugg och slag*, med lyftad käpp, med hotelse och slag vilja tvinga en till något. — *V. a.* (fam.) a) Emotstå, utstå, uthärda. *S. bocken, puffen* ell. *stöten*, se *Bock*. *S. sitt kast*, se *Kast*. *S. sitt straff*, lida, utstå sitt s. — b) (pop.) Gå upp emot en, vara en vuxen. — *S. sig*, v. r. 1) *S. sig trött*, stå så länge, att man blir trött. — 2) Bibehålla sig,

tåla att förvaras, gömmas. *Drickal s-r sig icke öfver sommaren.* — 3) (fam.) Hafva bestånd, utkomst, slå sig ut, begå sig. *S. sig bra, godt, väl*, ell. blott *s. sig.* *S. sig illa, slätt, icke mer än jemt*, vara i klena omständigheter, i svår ställning. *Han kommer att icke s. sig mer än jemt*, kommer att råka illa ut. — *S-ende*, part. pres. *Vara, förblifva s.* *Han föreställes s. På s. fot*, stående; äfv. (fig.) strax, genast. *Hafva penningar s. hos någon*, utlåta till, insätta hos någon emot ränta. *S. läger*, se *Ståndläger*. (Skepp.) *S. gods*, se *Gods*. *S. lik*, sidolik på rå- ell. stagegel. *S. stil*, upprätt stående, rak skrifstil; äfv. satt boktryckeristill, som ej afläggas, utan förblir sluten, för att vid behof åter genast, utan omsättning, kunna afstryckas. — *Stående*, n. 4. 1) Ställningen, då man står. *Trött af s. Efter ett långsamt s. på gatan.* — 2) Stelhet, styfhet (hos något, som i allmänhet är slappt, slankigt).

STÅL, n. 5. 1) (i sing.) Ett renadt och sedermera med kol förenadt jern, hvilket utmärker sig framför det vanliga jernet genom sin hårdhet. *Härda s. En fjäder af s. Sätta s. i*, se *Stålsätta*. — 2) Se *Eldstål*. — 3) (fig. poet.) Vapen, isynn. svärd, dolk. Deraf *Mordstål*. — *Ss. S-aktig, -arbetare, -arbete, -artad, -beredare, -beredning, -fjäder, -häll, -kedja, -knapp, -plåt, -skifva, -spänne, -sträng, -stäng, -tillverkning, -vara.*

STÅLA, v. a. 1. Se *Stålsätta*.

STÅLBAKAD, a. 2. *S-t bröd*, som har stälrand.

STÅLBLECK, n. 5. Bleck, beredt af stål, genom slagning eller valsning.

STÅLBLÅ, a. 2. neutr. — *blått*. Mörkblå, lik blått anlupet stål.

STÅLBRILJANT, stålbrilljant, m. 3. Litet med skruvgångor försedt stift, hvars hufvud af stål blifvit facetteradt med smergel och olja, på en horisontelt kringlöpande jern- eller stålskifva.

STÅLBRUK, n. 5. Ställe, der stål beredes i stort.

STÅLBRUNN, m. 2. Surbrunn med jernhaltigt vatten.

STÅLBRÄNNARE, m. 3. Arbetare, som bereder stål.

STÅLBRÄNNING, f. 2. Beredning af stål.

STÅLBÅGE, m. 2. pl. — *bågar*. Se *Armborst*.

STÅLFISTEL, m. 2. pl. — *fistlar*. Ett slags hästsjukdom.

STÅLGRÅ, a. 2. neutr. — *grått*. Af den grå färg, som stål visar i brottet.

STÅLGRÄS, n. sing. Se *Borstgräs*.

STÅLHATT, m. 2. 1) (ford.) Stormhatt af stål. — 2) *S-ar* kallas äfv. ett slags små figurer på vapensköldar.

STÅLHUFVA, f. 1. Rund hufva af stål, som fordom i krig bars af fotfolk, skyttar och det lätta rytteriet.

STÅLHÅRD, a. 2. Hård som stål.

STÅLHÅRD, m. 2. Särskilt inrättad hård, hvaruti tackjern genom smältning och färskning förvandlas till stål.

STÅLHÅRDNING, f. 2. Förfarandet, då stål hårdas.

STÅLKLÄDD, a. 2. Klädd i rustning af stål.

STÅLKULA, f. 1. Läkemedel, bestående af jernvinsten i kulform.

STÅLMALM, m. 3. Ett slags hvit, manganhaltig jernmalm, som ger ett till stål tjenligt tackjern.